

ÚSES – KONFLIKTY V SUBREGIONU VELKÉ DÁŘKO

Ing. Monika HAMANOVÁ

Ciháj 35, 591 02 Žďár nad Sázavou

mon.tvr@seznam.cz

Úvod

Můj příspěvek pouze prezentuje největší konflikty ve vymezení chráněných lokalit v subregionu Velké Dářko.

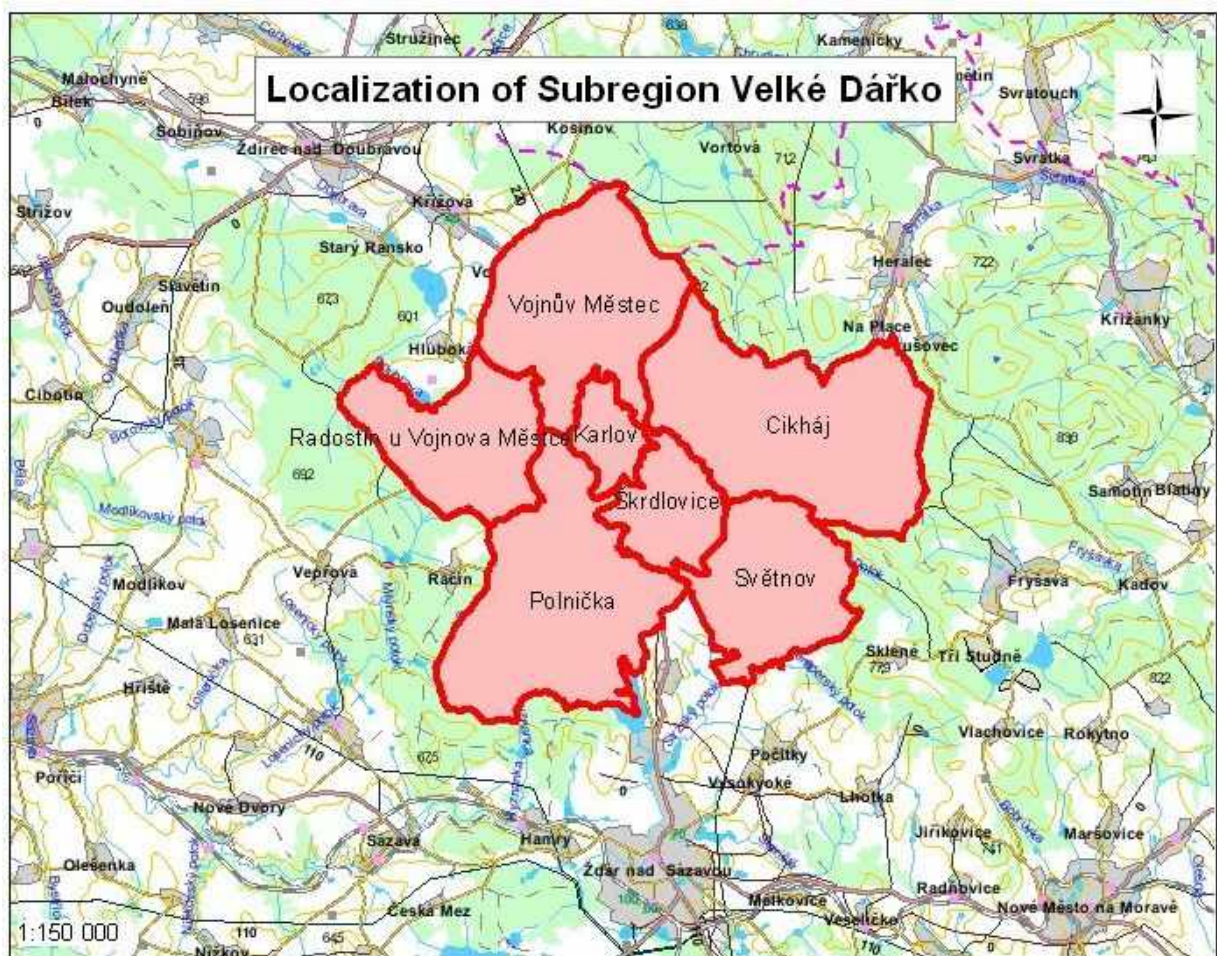
Řešené území se nachází v kraji Vysočina, okres Žďár nad Sázavou, v centrální části CHKO Žďárské vrchy.

Pro problém, na který bych poukázala, jsem si vybrala území subregionu Velké Dářko (obr. 1). Nejvíce konfliktů je lokalizováno v jeho severozápadní části.

Základem práce bylo shromáždění všech platných dokumentací (Generely lokálního systému ekologické stability, dokumentace Natura 2000 a podklady k chráněným územím), a jejich zapracování do map v programu ArcView 9.1.

Následující schématické mapky ukazují jednotlivé významná chráněná území a jejich vymezení.

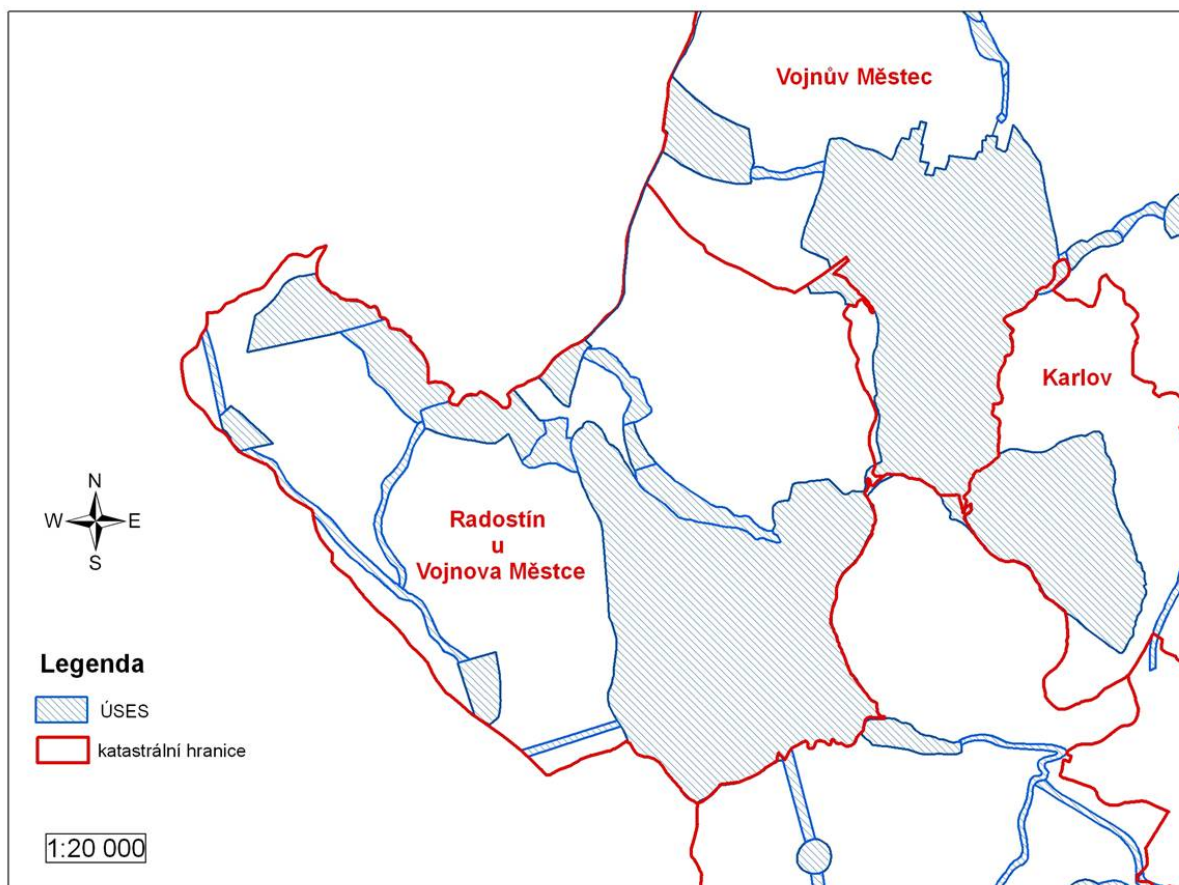
Obr. 1.: Lokalizace subregionu Velké Dářko

ÚSES

V rámci územního systému ekologické stability je v daném území je jako nejhodnotnější část vymezeno NRBC 2009 Dářko (817 ha), nacházející se v jihozápadním sousedství NRBC 81 Žákova hora, jde o unikátní nadregionální biocentrum, zahrnující především ekosystémy rašelinišť a podmačených smrčín, které je označeno jako funkční (obr. 2).

Obr. 2.:

Natura 2000 – Evropsky významná lokalita Dářské rašeliniště (390,4373 ha)

Kód lokality: CZ0614053

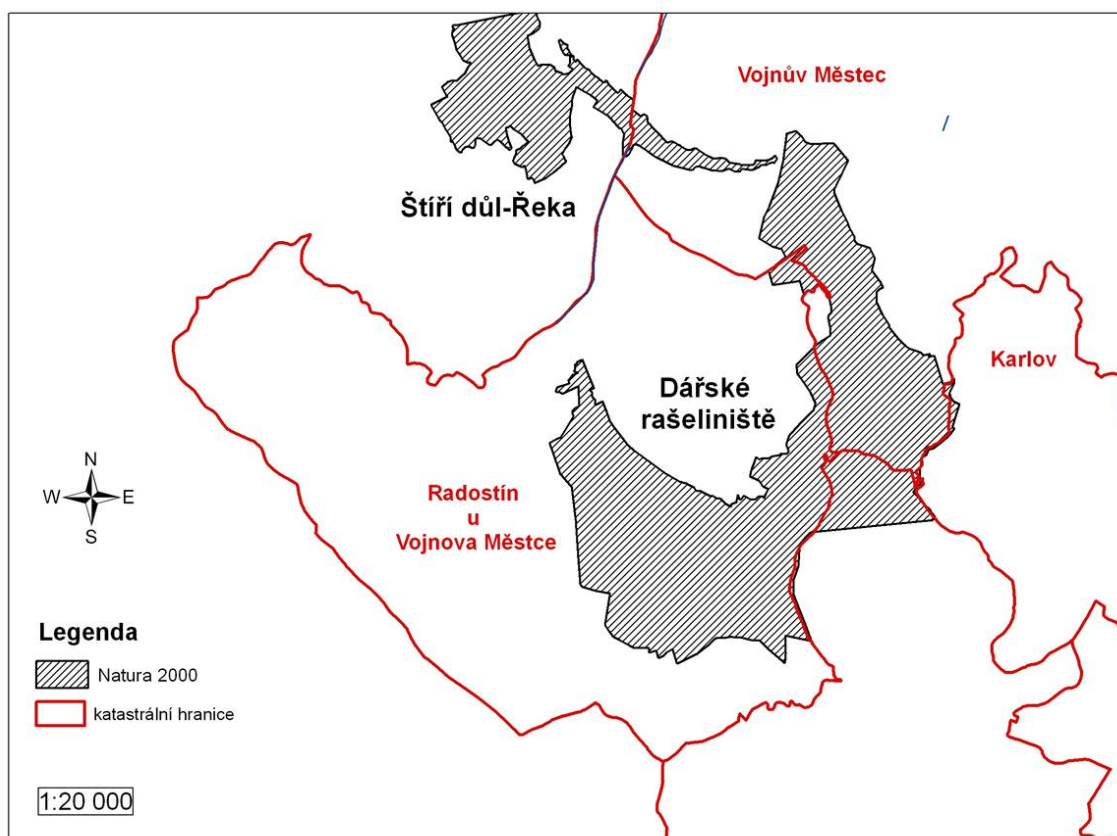
Typy přírodních stanovišť (symbol * označuje prioritní typy přírodních stanovišť):

- 6410 - Bezkolencové louky na vápnitých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách (*Molinion caeruleae*)
- 7140 - Přechodová rašeliniště a třasoviště
- 91D0* - Rašelinný les
- 9410 - Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*)

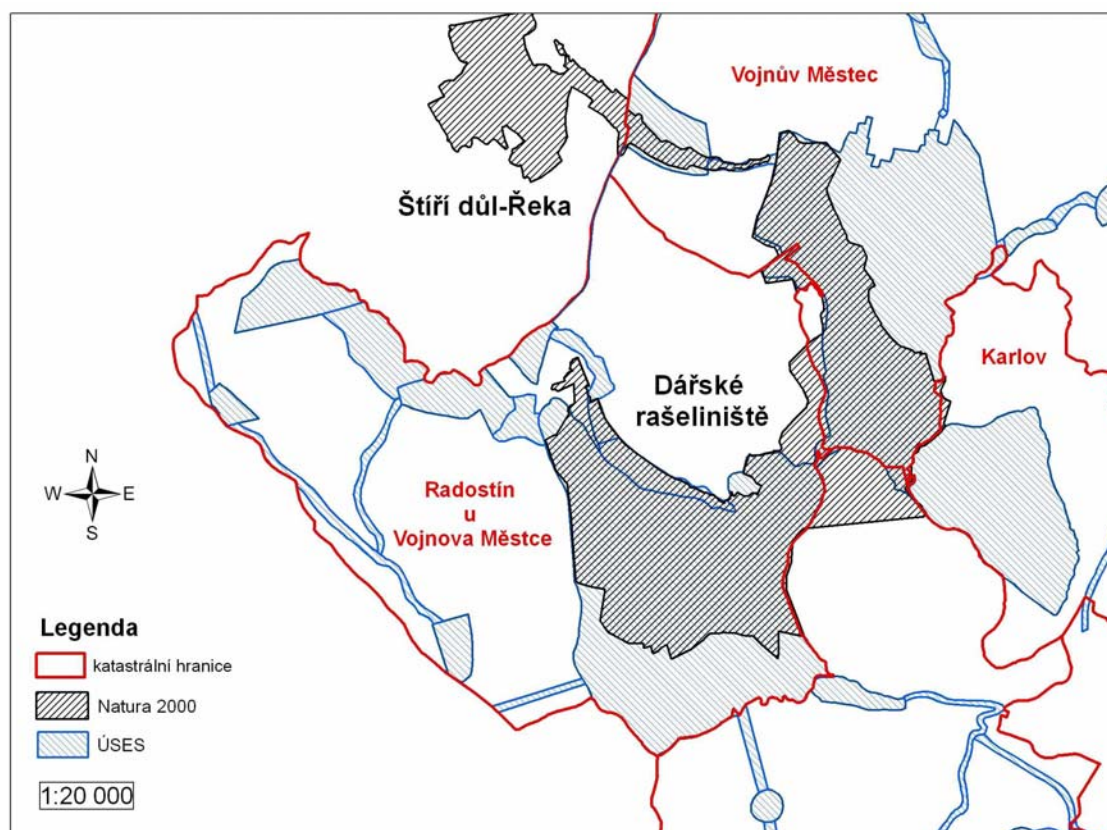
Katastrální území (<http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php>):

- Karlov
- Polnička
- Radostín u Vojnova Městce
- Vojnův Městec

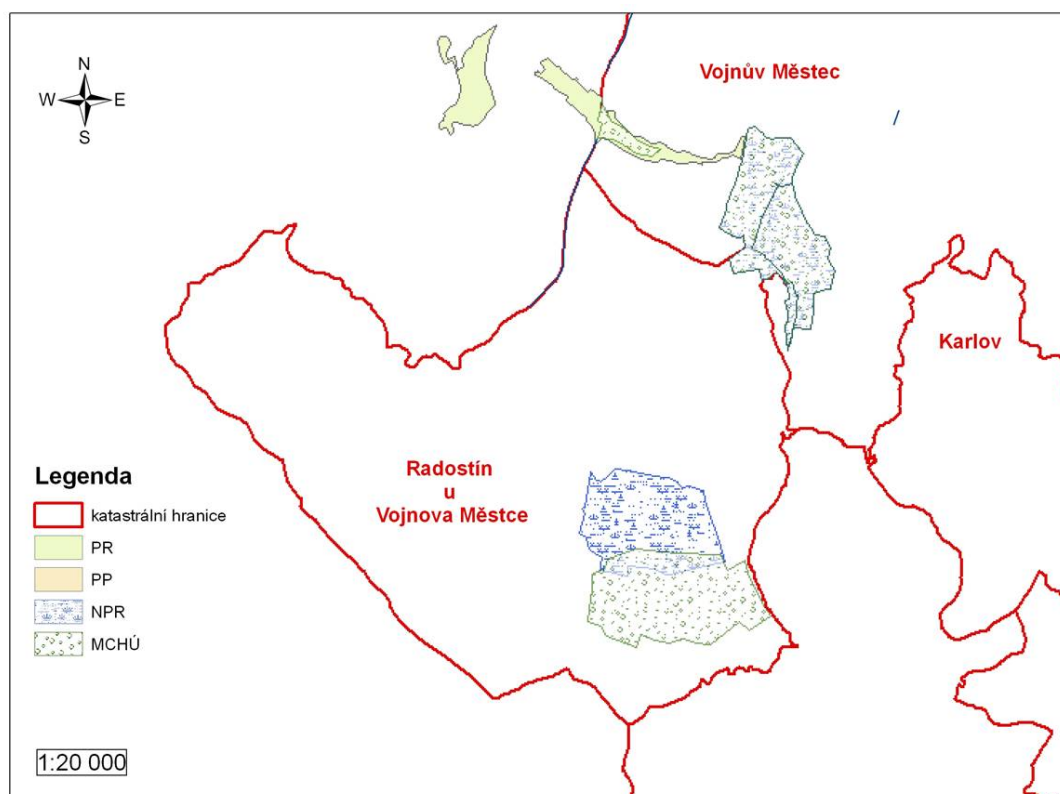
Obr. 3.: Dářské rašeliniště

Obr. 4.: ÚSES versus Natura 2000

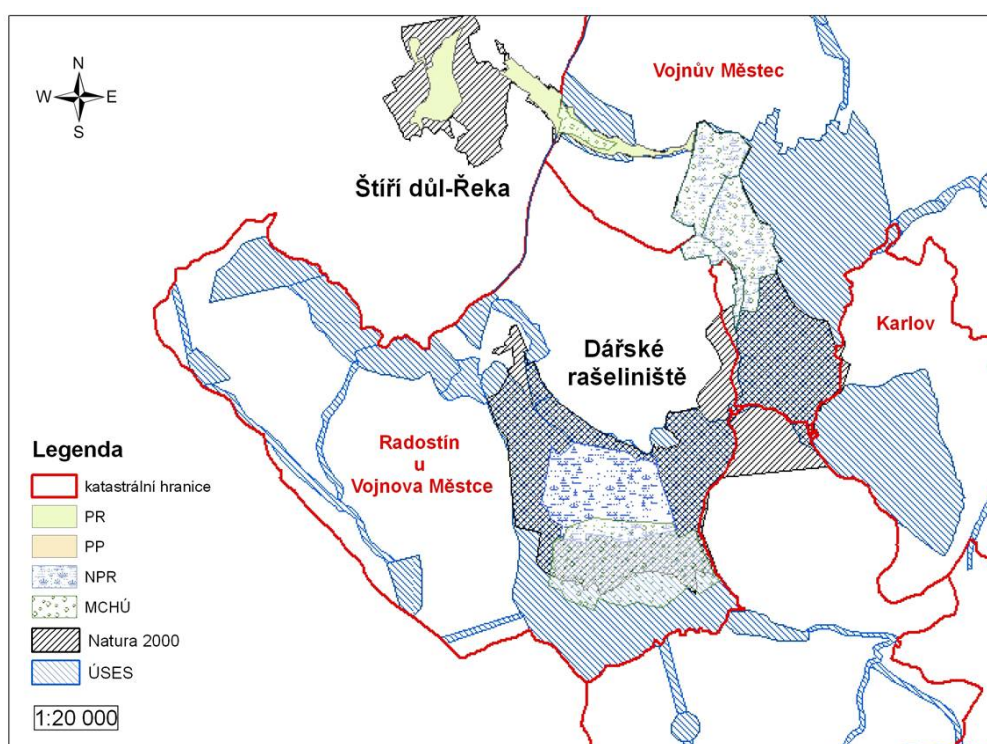

Obr. 5.: Národní přírodní rezervace Dářko

NPR zaujímá východní oblast od Velkého Dářka, kde se rozkládá na ploše 62,2 ha. Byla vyhlášena v roce 1933 a pak následně v roce 1987. Jde o významné rašeliniště s borovici blatkou a s dalšími druhy rašeliništních rostlin a živočichů.

Obr. 6.: Mapa překryvů všech kategorií

Zamyšlení

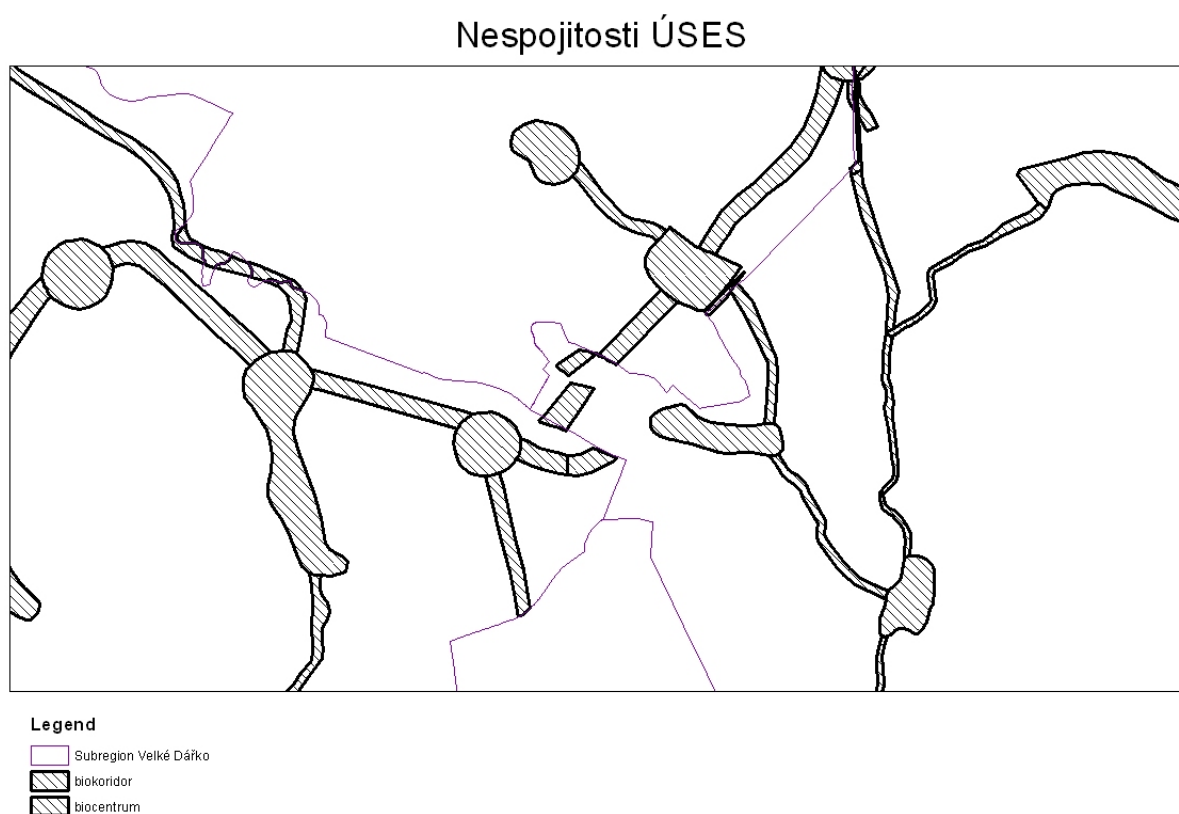
Z výše uvedeného vidíme, především na případu Dářka a jeho okolí, kolik typů chráněných území se v této lokalitě překrývá. Nemá smysl polemizovat o tom, proč nemá stejné hranice NPR a NRBC, to je jasné ze základní charakteristiky těchto „stupňů“ ochrany.

Ale proč jsou rozdílné hranice mezi NRBC a lokalitou Natura 2000. „Zřejmě to, co je pro nás hodnotné z evropského pohledu, není tak hodnotné pro nás „z národního“ pohledu.“ Tyto nejednotnosti v územním vymezení jsou nepříjemné v případech plánování péče o dané lokality a stálo by za úvahu, zda by se lokality Natura 2000 neměli zahrnovat do systému ÚSES a tím sjednotit i návrh péče o ně.

Nespojitosti ÚSES

Nespojitosti (obr. 7) v ÚSES nejčastěji vznikají vlivem nepečlivosti projektantů při zpracovávání např. generelů ÚSES, územních plánů...

Obr. 7.: Nespojitosti ÚSES

Pokud projektant nepátrá do hloubky po platných dokumentacích ÚSES z okolí řešeného území a vezme za vděk dokumentaci lehce dostupnou a vše neprověří, může se stát, že se napojí na „starý, neplatný“ ÚSES.

Vzhledem k stávající chaotické situaci v ÚSES v naší republice, kdy neplatí logický postup – generel ÚSES – územní plán – komplexní pozemkové úpravy (kde by měl být ÚSES vymezen na pozemky), je zajištění spojitosti ÚSES problémem.

Setkala jsem se již s případy, kdy po komplexní pozemkové úpravě byl zpracován nový územní plán, kde byl ÚSES opět změněn tak, že potom neodpovídal ÚSES vymezenému v komplexní pozemkové úpravě, což je velká škoda.

Řešení vidím v celorepublikovém informačním systému, spravovaném centrálně, kde by byly zaneseny všechny platné dokumentace a i dokumentace předchozí. S povinností projektantů nové probíhající změny hlásit a dodat potřebné podklady. Zní to jako fikce, ale je to jediná možnost, jak zajistit spojitosti a přehled o stavu ÚSES v naší republice.

Něco podobného by mohlo být zrealizováno, ale povinnost hlásit změny by musela být zakomponována do legislativy.

Literatura

BOHÁČEK, R.: *Generel územního systému ekologické stability místního významu k.ú. Vojnův Městec, Radostín u Vojnova Městce, Karlov – LESPROJEKT Brno a.s., 1996.*

BOHÁČEK, R.: *Generel územního systému ekologické stability místního významu k.ú. Cikháj – LESPROJEKT Brno a.s., 1998.*

BOHÁČEK, R.: *Generel územního systému ekologické stability místního významu k.ú. Cikháj – LESPROJEKT Brno a.s., 1998.*

PSOTA, J.: *Generel územního systému ekologické stability místního významu k.ú. Světnov, 2000.*

PSOTA, J.: *Územní plán k.ú. Polnička, 2003.*

PSOTA, J.: *Generel územního systému ekologické stability místního významu k.ú. Škrdlovice.*

PSOTA, J.: *Generel územního systému ekologické stability místního významu k.ú. Polnička, 2001.*

<http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php>

<http://www.zdarskevrchy.ochranaprirody.cz/>